

PELASTUSOPISTON
TOIMINTAKERTOMUS
1.1.2007 – 31.12.2007

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDON KATSAUS	3
2	VAIKUTTAVUUS	7
3	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	10
3.1	Toiminnan taloudellisuus	10
3.2	Toiminnan tuottavuus	15
3.3	Maksullisen ja yhteisrahoitteen toiminnan tulos ja kannattavuus	16
4	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	22
4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	22
4.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	23
4.3	Muut tulokset	24
5	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	29
6	TILINPÄÄTÖSANALYYSI (TALOUSARVION TOTEUTUMINEN)	37
6.1	Rahoituksen ja talousarvion toteutumisen analyysi	37
7	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	42
8	ALLEKIRJOITUS	44

Kaaviot

Kaavio 1. Koulutettavapäivätavoitteet ja toteuma 2007.	4
Kaavio 2. Toteutuneet koulutettavapäivät 1996-2007.	5
Kaavio 3. Henkilöstön koulutusrakenne	33
Kaavio 4. Menojakauma	40

Kuvat

Kuva 1. Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta vuosina 2001 – 2007	13
---	----

Taulukot

Taulukko 1. Taloudellisuustavoitteet ja toteutuma	10
Taulukko 2. Tuottavuuden toteutuma ja tavoite	15
Taulukko 3. Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2007	16
Taulukko 4. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuosina 2005-2007	17
Taulukko 5. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2006-2007	21
Taulukko 6. Tutkinnot ja koulutettavapäivät: määrällisten tulosten tavoitteet ja toteutuma	22
Taulukko 7. Laadunhallinta koulutuksessa	24
Taulukko 8. Henkilötyövuodet	29
Taulukko 9. Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö 31.12.2007	30
Taulukko 10. Henkilöstön määrä sukupuolen mukaan 31.12.2007	30
Taulukko 11. Vakituinen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007	31
Taulukko 12. Määräaikainen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007	31
Taulukko 13. Kokoaikainen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007	31
Taulukko 14. Osa-aikainen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007	31
Taulukko 15. Henkilöstön ikärakenne 31.12.2007	32
Taulukko 16. Koulutustasoindeksi 31.12.2007	33
Taulukko 17. Työhyvinvointikyselyjen tulokset	34
Taulukko 18. Koulutusta saaneet	36

1 JOHDON KATSAUS

Vuoden 2007 kohokohta oli tasavallan presidentin vierailu Pelastusopistolla siviilikriisi-hallintakeskuksen avajaisten yhteydessä 1.2.2007. Presidentillä ja hänen seurueellaan oli tilaisuus tutustua Pelastusopiston toimintaan laajemminkin, ja erityisen kiinnostunut hän oli sukeltamisen ja ensihoidon koulutuksesta.

Keväällä 2007 opistolla käynnistettiin uusi strategiakerros. Edellinen toteutettiin vuonna 2003-2004 tuolloin osana KAIKU (Kaikki Kunnossa) –hanketta. Työn tuloksena määritelimme opiston toiminta-ajatuksen, vision ja arvot seuraavasti:

Toiminta-ajatus: Pelastusopisto lisää koulutuksella ja tutkimuksella yhteiskunnan turvallisuutta.

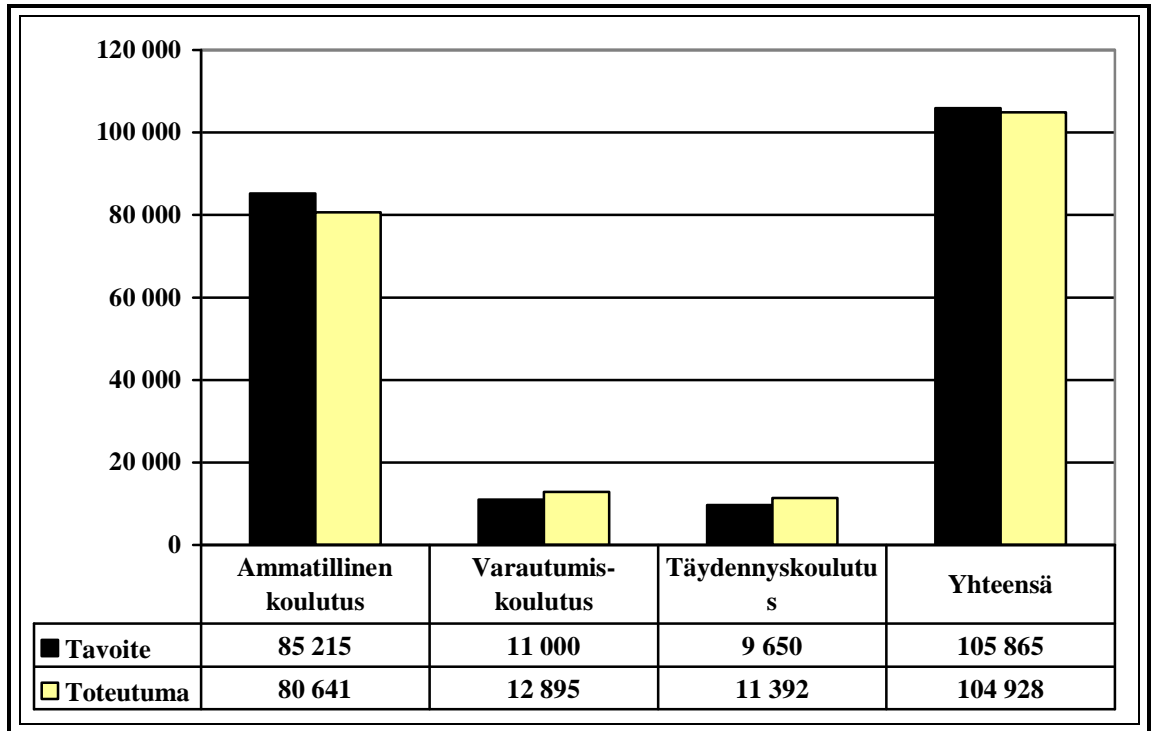
Visio 2015: Pelastusopisto on arvostettu asiantuntijaorganisaatio. Olemme vetovoimainen opiskelu- ja työyhteisö sekä palveleva yhteistyökumppani.

Arvot:

- luotettavuus
- palvelukyky
- kehittyvä asiantuntijuus.

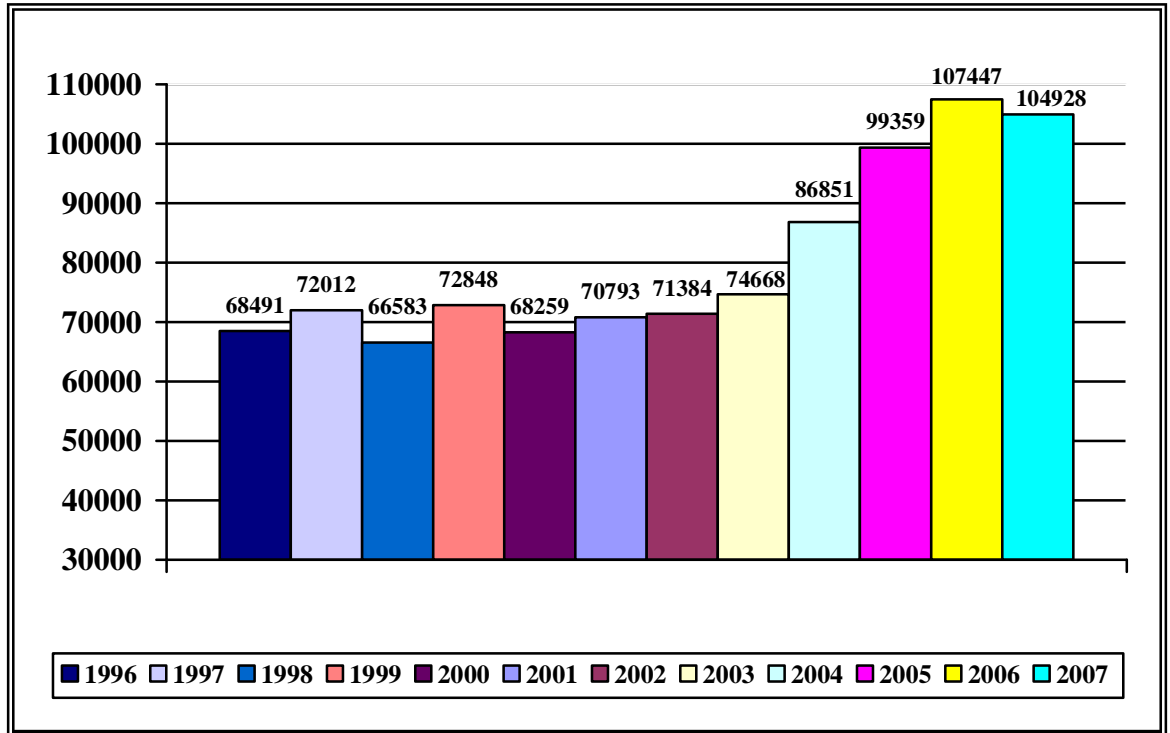
Kokonaisuutena ottaen Pelastusopisto jäi koulutettavatavoitteesta vajaan prosentin vuonna 2007, mikä johtui lähinnä ammatillisen koulutuksen koulutettavapäivätavoitteen alituksesta (- 5 %). Ammatillisen koulutuksen tavoitteenasettelussa on lähdetty siitä, että kaikki opiskelupaikat ovat jatkuvasti täynnä eikä kukaan keskeytä opintojaan, mikä ei tavoitteena ole realistinen, ja tulevana vuosina tavoitteet tullaan tältä osin muotoilemaan uudestaan.

Täydennyskoulutuksen osalta tavoite ylitettiin 18 %:lla ja varautumiskoulutuksen tavoite 17 %:lla. Selvästi suurin poikkeama asetettuihin tavoitteisiin liittyi Barents Rescue -harjoitukseen, mikä paisui osallistujamäärältään moninkertaiseksi alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna (kaavio 1).

Kaavio 1. Koulutettavapäivätavoitteet ja toteuma 2007.

Pelastusopiston keskeisimpänä tuloksellisuusmittarina voi pitää koulutettavapäiväkertymää, mikä vuoteen 2003 saakka vaihteli 70 000 päivän tuntumassa. Vuonna 2004 koulutettavapäiväkertymä kääntyi selvään nousuun, mikä kuitenkin tasaantui vuoden 2007 aikana (kaavio 2).

Kaavio 2. Toteutuneet koulutettavapäivät 1996-2007.

Lähivuosina koulutettavapäiväkertymä tulee edelleen loivasti laskemaan, mikä johtuu hätäkeskuspäivystäjien poikkeuskoulutusten päättymisestä, mutta pitkälläkin aikavälillä se tulee vakiintumaan selvästi vuotta 2004 edeltänyttä tasoa korkeammalle.

Vuonna 2007 Pelastusopistossa järjestettiin seuraavat kansainväliset koulutukset:

FRF (Finn Rescue) -koulutus

- FRF-talvileiri 2007 12. – 14.2.2007
- FRF-ajankohtaispäivä 14.2.2007
- FRF-koirakoiden paikallisyhteistyö harjoituspäivä 21.4.2007
- FRF-ajankohtaispäivä 16.5.2007
- IDASSA exercise (Kroatia) 2007 18. – 25.5.2007
- FRF-koirakoiden tason tarkastus 27. – 27.9.2007
- FRF-koirakoiden köysikoulutus 2. – 4.11.2007
- FRF-ryhmän koulutuspäivät 6. – 7.11.2007

Pelastustoimen kansainvälinen koulutus

- 66th UN-CMCoord (United Nations – Civil Military Coordinating) 14. – 19.1.2007
- EADRCC (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre) /UUSIMAA 2007 Planning Conference 16.2.2007
- Barents Rescue Initial Planning Conference 21. – 22.2.2007
- UN OSOCC Training Course (United Nation On-Site Operations Coordination Centre) 6. – 9.3.2007

- EADRCC/UUSIMAA Conference 23. – 24.4.2007
- OPCW Course (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons) 3. - 7.9.2007
- Barents Rescue Main Planning Conference 4. – 6.9.2007
- Barents Rescue 2007 –Exercise 18. – 21.10.2007
- Barents Rescue 2007 –seminaari 19. – 20.10.2007
- UNDAC Support Staff –koulutus 24. – 25.10.2007
- Barents Rescue Feedback Conference 4.12.2007

Siviilikriisinhallintakoulutus

- Kriisinhallintakeskuksen avajaisten juhlaseminaari 1.2.2007
- Integrated Rule of Law Kosovo I 12. – 16.3.2007
- EU Concept Core 16. – 27.4.2007
- Integrated Rule of Law Kosovo II 21. – 25.5.2007
- Seminaari varoitusjärjestelmästä Itämeren alueella 22. – 24.5.2007
- Afganistaniin lähtevien asiantuntijoiden perehdyttämiskoulutus 27.6.2007
- EU Concept Core 17. – 28.9.2007
- Kriisinhallintakeskus ja siviilikriisinhallinta 24.9.2007
- Raja- ja merivartiokoulun koulutustilaisuus 3.10.2007
- Kaakkois-Euroopan tutkimuksen kollokvio yhteistyössä Joensuun ja Jyväskylän yliopistojen kanssa 5. - 6.10.2007
- NGO –seminaari 17.10.2007
- Seminaari Suomen osallistumisesta kansainväliseen kriisinhallintaan yhteistyössä KATU ry:n kanssa 6.11.2007
- Darfuriin lähtevien asiantuntijoiden perehdytys 15. – 16.11.2007

ESR-seminaarit

- Haluatko tietää siviilikriisinhallinnasta? 27.2.2007
- Haluatko tietää siviilikriisinhallinnasta? 9.5.2007
- Kouluttajien koulutus 10. – 11.5.2007
- Yhteiskuntaturvallisuusseminaari 8.6.2007
- Round Table -paneeli kriiseistä ja ympäristöstä 11.8.2007
- Siviili-sotilasyhteistoiminta kansainvälisessä kriisinhallinnassa 29.8.2007
- Kriisinhallinta, turvallisuus ja teknologia 12.9.2007
- Haluatko tietää siviilikriisinhallinnasta? 24.10.2007
- Kriisinhallintakeskuksen ja siviilikriisinhallinnan kehittäminen kuopiolaisessa viitekehäyksessä 25.10.2007
- Työpaja/aivoriihi CMI:n kanssa aiheesta “Kriisinhallinnan vaikuttavuuden mittaaminen – metodit ja käytännöt” 7.11.2007

Vuonna 2007 kansainvälisestä koulutuksesta karttui yhteensä 4964 koulutettavapäivää. Koulutukseen osallistui yhteensä 3030 henkilöä, joista suomalaisia oli 81 % ja ulkomalaisia 19 %.

2 VAIKUTTAVUUS

Opetus

Pelastusopistosta valmistuvat sijoittuvat edelleen työmarkkinoille erittäin hyvin. Työvoimaviranomaisten mukaan opistosta valmistuneita ei ole työttöminä työnhakijoina käytännössä lainkaan.

Pelastusopiston ydintehtävänä on kouluttaa osaavia ja motivoituneita asiantuntijoita pelastustoimen, hätäkeskustoiminnan sekä varautumisen ja väestönsuojelun erityyppisiin tehtäviin. Tavoitteena on opetuksen korkea laatu ja tämän toteutumista arvioidaan erilaisin kyselyin. Tutkintopalaute-, täydennyskoulutus- sekä varautumiskoulutuksen kyselyiden tulokset on esitetty taulukossa 7.

Pelastusopistossa tehtiin v. 2007 ensimmäistä kertaa opintojen vaikuttavuuden arviointi, jossa tutkinnon suorittaneet, heidän esimiehensä ja työnantajansa arvioivat ao. henkilön osaamista sekä opintojen tarkoituksenmukaisuutta työelämän näkökulmasta. Tulokset raportoitiin Pelastusopiston julkaisusarjassa, samoin arvioinnista kirjoitettiin artikkeli Pelastustieto -lehteen.

Pelastusopiston julkaisusarjoissa valmistui vuoden aikana 7 aineistoa.

Varautuminen

Valmiusharjoituksia toteutettiin uudentyyppisellä teema -harjoituskonseptilla. Samoin ne on muutettu tehtäväorientoituneiksi harjoituksiksi skenaariopohjaisten sijaan. LVM:n hallinnonalalla on erillisharjoituksina poikkeusolojen kuljetusten ohjausjärjestelmän harjoittelu on sisällytetty osaksi valmiusharjoituksia. Varautumisyksikkö on vastannut myös liikennepolttonesteen säännöstelyorganisaatioiden (LIPO) ja POOLERI järjestelmän alueorganisaatioiden sekä puolustusvoimien omien organisaatioiden kouluttamisesta.

Keskushallinnon ohjausasiakirjojen (YETT) mukaisten uusien organisaatioiden koulutuksena tulivat varautumiskoulutukseen mukaan C-osaamiskeskuksen toimijat ja sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen henkilöstö.

Yhteistyötä on tiivistetty puolustusvoimien suojeluorganisaatioiden kouluttamisessa sekä pelastuskoirien ja muiden koiratoimijoiden kanssa, samoin koirakoulutusrataa on muokattu saatujen kansallisten asiantuntijalausuntojen perusteella.

Tutkimus- ja kehittäminen

Sisäasiainministeriön tutkimusstrategian mukaan Pelastusopisto vastaa pelastustoimen tutkimustoiminnan koordinoinnista Suomessa. Vuonna 2007 Pelastusopisto toimi aktiivisesti erityisesti Palosuojelurahaston kanssa yhteistyössä, jotta tutkimustoiminta olisi linjassa pelastustoimen tutkimusohjelman 2007-2011 (PETU) kanssa. Tätä varten järjestettiin seminaari, jossa esiteltiin rahoitusta saaneet hankkeet, koottiin tiedot aiemmista hankkeista verkosta saataville ja pidettiin yhteinen keskustelutilaisuus keskeisten tutkimuslaitosten edustajille ennen syksyn avustushakemusten jättämistä.

Tärkeän lisän tutkimustoiminnan edistämiseen ja suuntaamiseen toi myöskin pelastustoimen tulevaisuustyö, joka käynnistettiin yhteisellä kutsuseminaarilla ja sen tuloksena syntyi ”Pelastustoimen tulevaisuusluotausraati”, johon koottiin edustus pelastustoimesta ja keskeisistä sidosryhmistä. Tulevaisuusluotausraati toimii erityisesti pelastustoimen johdon foorumin mekanismina ja avustajana tulevaisuuteen suuntaavissa analyysissä.

Lisäksi Pelastusopisto jatkoi Palotutkimusraadin asiamiestehtävien hoitamista ja tuntevan lisäpanostuksen tutkimustoiminnan koordinointiin ja toteutukseen toi elokuussa 2007 käynnistynyt pelastustoimen työkykyhanke, jonka myötä Pelastusopistolle tuli kaksi projektipäällikköä, toinen vastaamaan osahankkeesta ”Pelastushenkilöstön urakehityksen linjaukset ja koulutusjärjestelmän tuki” ja toinen vastaamaan osahankkeesta ”Tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistäminen sekä tulosten hyödyntäminen”.

Pelastusopiston henkilöstö on myös osallistunut aktiivisesti pelastustoimen, hätäkeskustoiminnan sekä varautumisen kehittämistä käsittelevään yhteiskunnalliseen ja ammatilliseen keskusteluun sekä palveluiden kehittämiseen. Keskeisimpiä foorumeita ovat olleet

ammattilehdet ja muu media, täydennyskoulutuskurssit ja seminaarit sekä erilaiset työryhmäjäsennydet, lausuntojen kirjoittaminen ja toimeksiannot.

3 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

3.1 Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 1. Taloudellisuustavoitteet ja toteutuma

KOULUTUSSUORITTEET	Tulosopimuksen mukainen tavoite	Tulosopimuksen mukainen toteutuma	Kustannusperusteinen toteutuma	Tavoitteen ja tulosopimuksen mukaisen toteutuman erotus
Koulutettavapäivän keskimääräinen bruttohinta, €				
- vuonna 2004	127	128	129	+ 1
- vuonna 2005	138	136	132	- 2
- vuonna 2006	132	133	159	+ 1
- vuonna 2007	136	151	153	+18
- vv. 2006 ja 2007 erotus	+4	+18	-6	
Opiskelijakohtainen käyttömeno ammatillisessa koulutuksessa €vuosi				
- vuonna 2004	23.500	26.015	26.210	+ 2.515
- vuonna 2005	26.800	24.600	23.490	- 2.200
- vuonna 2006	26.000	25.831	30.811	- 169
- vuonna 2007	25.100	30.117	30.515	+5.017
- vv. 2006 ja 2007 erotus	-900	+4.286	-296	
Opiskelijakohtainen käyttömeno päällystön amk-koulutuksessa sm:n osuus €vuosi				
- vuonna 2004	9.950	5.748	5.972	- 4.240
- vuonna 2005	10.000	8.455	7.345	- 1.545
- vuonna 2006	7.000	6.378	11.359	- 622
- vuonna 2007	8.500	6.957	7.355	- 1.541
- vv. 2006 ja 2007 erotus	+1.500	+579	-4.004	
Ammatillisen lisäkoulutuksen kurssipäivän hinta €/pv				
- vuonna 2004	145	126	131	- 37
- vuonna 2005	179	169	168	- 10
- vuonna 2006	184	156	183	- 28
- vuonna 2007	185	276	278	+ 91
- vv. 2006 ja 2007 erotus	+1	+120	+95	
Pakollisen väestönsuojelukoulutuksen kurssipäivän hinta				
- vuonna 2004	140	103	104	- 37
- vuonna 2005	145	206	200	+ 61
- vuonna 2006	140	143	169	+ 3
- vuonna 2007	150	126	128	- 24
- vv. 2006 ja 2007 erotus	+10	-17	-41	
Muun varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta	150	127		-23
Kv-koulutuksen kurssipäivän hinta	250	208		-42

Kustannusvastaavuuslaskelmien ja taloudellisuustietojen vertailtavuudesta

Vuodelle 2007 on tullut useita muutoksia, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti toiminnan taloudellisuuden ja kannattavuuden tunnuslukuihin ja niiden vertailtavuuteen. Tärkeimpänä muutoksen lähteenä on joulukuun 20. päivänä 2006 annettu uusi asetus Pelastusopiston maksullisista suoritteista. Tärkeimpänä taloudelliseen raportointiin vaikuttavana uudistuksena on erillisellä momentilla myönnetyn hintatuen poistuminen. Asetuksen 2§ mukaisien kurssien hintojen subventointia jatketaan ilman hintatuen käyttämistä, jolloin pyrkimyksenä on periä kurssimaksuna keskimäärin 40 % kurssin omakustannushinnasta.

Hintatuen poistuminen ja maksullisen toiminnan siirtyminen talousarviokirjanpidossa yhdelle momentille tarkoittaa sitä, että myös budjettituetuihin eli entisten hintatuettujen suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmaan otetaan vuonna 2007 mukaan yhteiskustannuksia, joita on aikaisemmin jätetty laskelmista pois sillä perusteella, että hintatuettujen kurssien kuluihin käytettiin erillistä, ainoastaan sille tarkoitettua, talousarvion momenttia. Hintatuen poistuessa ei edellä mainittu menettely ole enää perusteltua, joten vuoden 2007 budjettituetujen suoritteiden kustannuslaskennassa on mukana myös kaikki yhteiskustannukset. Tämä luonnollisesti tuottaa realistisemmän ja viraston tilivelvollisuutta paremmin palvelevan kuvan näiden suoritteiden kannattavuudesta.

Toinen merkittävä muutos koskee kustannuslaskentaa, jossa on hyödynnetty opetushenkilöstön jatkuvan työajanseurannan käyttöönotto henkilöstökulujen kohdistamisessa oikealle koulutusmuodolle aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Henkilöstökulujen ollessa Pelastusopistossakin yhä kasvavassa määrin merkittävä kustannuserä, työajanseurannan käyttöönotto parantaa selvästi kustannuslaskennan tarkkuutta. Työajanseurannan tarkentuminen ja sen hyväksikäyttö kustannuslaskennassa tuo selvästi esiin myös sen seikan, että uudessa opettajien työaikajärjestelmässä nimenomaan täydennyskoulutus on kustannusmielessä erittäin kallista toteuttaa.

Edellä kuvatut muutokset vaikuttavat erityisesti täydennyskoulutuksen ja varautumiskoulutuksen kurssipäivähintoihin ja maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuteen budjetti-

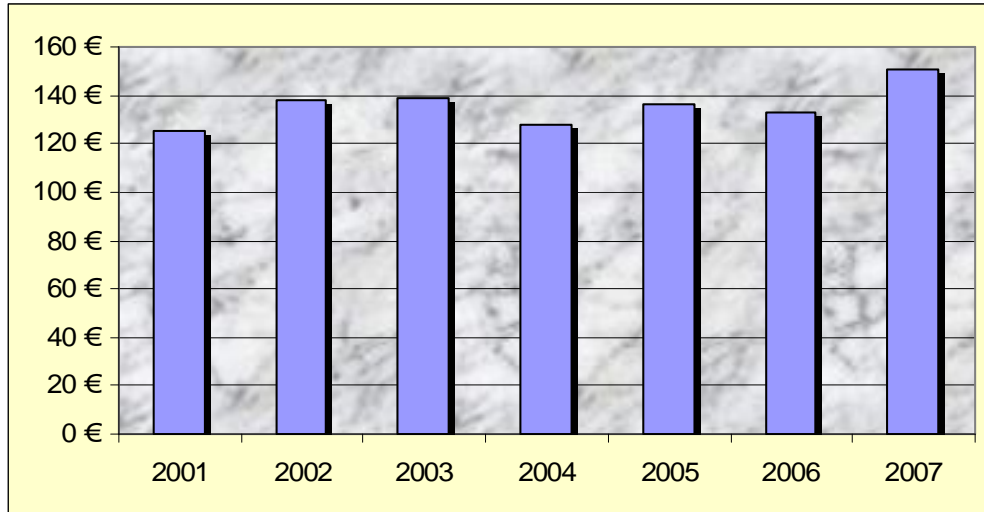
tuettujen ja julkisoikeudellisten suoritteiden osalta. Tämä tarkoittaa myös sitä, etteivät nämä luvut täten ole suoraan vertailukelpoisia edellisten vuosien vastaavien kanssa.

Koulutettavapäivän hinta

Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta mittaa pelastusopistolla järjestettävän koulutuksen taloudellisuutta. Vuoden 2007 tulossopimuksessa kirjatusta menopohjaisesti määritellystä taloudellisuustavoitteesta (136 euroa) jäätettiin 15 euroa (toteuma 151 euroa).

Vuonna 2007 on keskimääräisen koulutettavapäivän hinnassa otettu huomioon myös kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallintakoulutuksen ja kansainvälisen koulutuksen kustannukset ja koulutettavapäivät. Tältä osin vuoden 2007 keskimääräinen koulutettavapäivän hinta ei ole täysin vertailukelpoinen edellisten vuosien kanssa, koska laskentaan mukaan tullut kriisinhallintakeskuksen koulutustoiminta on luonteeltaan hieman erilaista kuin Pelastusopiston.

Jos kriisinhallintakeskuksen vaikutus otetaan tunnusluvusta pois, saadaan koulutettavapäivän hinnaksi 144 euroa, joka on 8 euroa yli tavoitehinnan. Yhtenä syynä Pelastusopiston koulutuksen kallistumiseen viime vuoteen verrattuna voidaan pitää eräiden yleiskulujen kuten suurien kertaluontoisten hankintojen ja eräiden korvausinvestointien kohdistumista vuodelle 2007. Tärkeämpi rakenteellinen syy on kiinteiden kustannusten suuri osuus pelastusopiston kokonaiskustannuksista, jonka takia koulutettavapäivän yksikkökustannus on suuresti riippuvainen koulutettavapäivätuotoksen määrästä. Täten koulutettavapäivätuotoksen määrän hienoinen lasku vuoteen 2006 verrattuna heikentää taloudellisuutta koulutettavapäivän hinnalla mitattuna.

Kuva 1. Keskimääräinen koulutettavapäivän hinta vuosina 2001-2007

Opiskelijakohtainen käyttömeno

Opiskelijakohtaista käyttömenoa mitataan kahdella tunnusluvulla, joista ammattikurssien opiskelijoiden vuotuinen käyttömeno (30 117 euroa) jäi tavoitteesta 5 017 euroa. Eroa selittää edellä kuvattujen talouteen vaikuttavien seikkojen ja kustannuslaskentaan kohdistuneiden muutosten lisäksi myös erityisesti hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen ja alipäälystökoulutuksen erilliskustannusten selvä lisääntyminen. Erityisesti Helsingissä järjestetyt kalliit ylimääräiset hätäkeskuspäivystäjäkurssit vaikuttavat vuoden 2007 ammattikurssien keskimääräiseen opiskelijahintaan.

SM:n osuus AMK - opiskelijoiden vuotuisesta käyttömenosta pysyi vuonna 2007 melko lähellä vuoden 2006 tasoa (6 957 euroa), ollen 1543 euroa tavoitetasoa alhaisempi. Vuonna 2007 AMK - koulutus oli edelliseen vuoteen verrattuna suurin piirtein samanhintaista ja OPM:n rahoitus pysyi edellisen vuoden tasolla.

Kurssipäivän hinta ammatillisessa lisäkoulutuksessa

Ammatillisen lisäkoulutuksen kurssipäivän hinta (276 euroa) on kallistunut merkittävästi tavoitetasoon (= 185 euroa) nähden. Perustavana syynä tähän on opettajien työaikaseurannan kehittyminen ja huomioiminen laskennassa. Kustannuslaskennan tarkentumisen

johdosta otetaan nyt paremmin huomioon opettajien uuden työaikajärjestelmän tuomat haasteet täydennyskoulutuksen kustannusrakenteelle. Toinen merkittävä syy täydennyskoulutuksen kallistumiseen vuonna 2007 on liiketaloudellisesti hinnoitellun täydennyskoulutuksen koulutettavapäivätuotoksen jääminen selkeästi alle tavoitteen.

Täydennyskoulutuksen kalleus opettajien työajan näkökulmasta johtuu siitä, että kurssien räätälöitiin, suunnitteluun ja hallinnolliseen työhön kuluu työaikaa normaalia opetusta enemmän. Tästä johtuen opettajien työajan kertoimet täydennyskoulutuksen kohdalla ovat suurempia kuin ammatillisessa koulutuksessa ja opetustunnin hinta siten jo lähtökohtaisesti n. 12 - 25 % ammatillisen koulutuksen opetusta kalliimpi.

Pakollisen ja muun varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta

Pakollisen varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta (124 euroa) oli 26 euroa eli 24 prosenttia tavoitehintaa (= 150 euroa) halvempi, kun taas muun varautumiskoulutuksen vastaava hinta on 127 euroa, eli 23 euroa tavoitetta (= 150 euroa) halvempi. Varautumiskoulutuksen kurssipäivän hinta on vaihdellut vuosittain suuresti, mutta hintojen alentumista selittää ainakin osaksi kustannuslaskennan tarkentuminen.

Kansainvälisen koulutuksen kurssipäivän hinta

Kriisinhallintakeskuksessa järjestettävän kansainvälisen koulutuksen kurssipäivän hinnaksi muodostui 208 euroa, joka on 42 euroa tavoitehintaa (= 250 euroa) alhaisempi. Kansainvälisen koulutuksen suhteellisen alhainen kurssipäivän hinta johtuu muutaman suuren koulutustapahtuman odotettua suuremmaksi kasvaneesta koulutettavapäivätuotoksesta. Kansainvälisen koulutuksen erilliskustannusten määrä ja koulutettavapäivätuotos ovat hyvin kurssi - ja tapahtumakohtaisia.

Kustannusperusteinen toteutumalaskelma

Kustannusperusteisissa hinnoissa vuoden 2007 investointien hankintamenot (1 823 109 euroa) on korvattu pääomakustannuksilla, eli käyttö – ja vaihto-omaisuuden poistoilla

(1 443 478 euroa) ja pääomaan sitoutuneella korolla (99 908 euroa). Vaikka pääomakustannukset ovat pienemmät kuin investoinnit, ovat menoperusteiset koulutettavapäivän hinnat halvempia kuin kustannusperusteiset, koska varsinaisen koulutuksen menoissa ei ole huomioitu investointina EAKR - rahoituksella hankittua painesimulaattoria, niin kuin ei muitakaan yhteisrahoitteisen toiminnan kuluja. Investointi painesimulaattoriin tulee kuitenkin näkymään poistoina tulevien vuosien kustannusperusteisissä laskelmissa.

3.2 Toiminnan tuottavuus

Taulukko 2. Tuottavuuden toteutuma ja tavoite

	TOTEUTUMA 2005	TOTEUTUMA 2006	TAVOITE 2007*)	TOTEUTUMA 2007*)	ERO TAVOITE/ TOTEUTUMA 2007
Henkilöstökulut/ Koulutettavapäivät	48,51	49,07	51,50	57,39	-11,4 %
Koulutettavapäivät/ Henkilötyövuodet	1 001	1 028	998	957	-4,1 %
Koulutettavapäivät/ Opettaja	1 460	1 510	1 542	1 345	-12,8 %
Opiskelijat/Opettaja	7,7	7,9	8,1	7,1	-12,6 %

*)Vuoden 2007 tuottavuuden tavoite – ja toteumaluvuissa ei ole huomioitu henkilöstökulujen eikä henkilötyövuosien osalta erillisrahoituksella työskentelevää henkilöstöä.

Toteutumatieto on laskettu seuraavasti:

Henkilöstökulut / koulutettavapäivät: $6\,021\,331 / 104\,928 = 57,39$

Koulutettavapäivät/henkilötyövuodet: $104\,928 / 109,65 = 957$

Koulutettavapäivät/opettaja: $104\,928 / 78 = 1\,345$

Opiskelijat/opettaja: $104\,928 / 190 / 78 = 7,08$

Opetustunnit: Luento-opetuksen osuus: 2005: 7 687,5 opetustuntia, 2006: 9 578 opetustuntia, 2007: 11 433 opetustuntia

Tulossopimuksessa asetetut tuottavuustavoitteet jäivät vuonna 2007 saavuttamatta. Keskeisimpiä syitä tähän ovat arvioidun henkilötyövuosimäärän ylittyminen ja sen ohella koulutettavapäiväkertymän jääminen hieman tavoitteesta. Henkilöstökuluihin vaikutti vuoden 2006 tapaan edelleen luento-opetuksen kasvun voimakas jatkuminen (luento - ja tuntiopetuksen tuntimäärä on kasvanut 19 % edelliseen vuoteen verrattuna ja kaksinkertaistunut vuodesta 2004). Luento-opetuksen kasvu johtuu pääasiallisesti pääkaupunki-seudulla järjestettävistä ylimääräisistä hätäkeskuspäivystäjäkursseista (hätäkeskuspäivystäjäkursseiden osuus oli noin 40 % kaikesta luento-opetuksesta).

3.3 Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Taulukko 3. Maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2007

	Budjettituetut liiketaloudelliset suoritteet (2 §)	Liike- taloudelliset suoritteet (4 §)	Liiketaloudelli- nen toiminta yhteensä	Julkis- oikeudelliset suoritteet (1 §)	Yhteisrahoit- teinen toimin- ta
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan myynti- tuotot	167 105	488 110	655 215	106 100	-
Maksullisen toiminnan muut tuotot	55 643	127 447	183 090		-
TUOTOT YHTEENSÄ	222 748	615 558	838 306	106 100	1 346 299
KUSTANNUKSET					
Maksullisen toiminnan erilliskus- tannukset					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 470	12 485	13 955	719	51 485
Henkilöstökustannukset	286 779	273 370	560 149	251 715	532 163
Vuokrat	1 326	778	2 104	4 257	12 802
Palvelujen ostot	30 569	36 504	67 072	12 425	124 499
Muut erilliskustannukset	13 153	24 242	37 395	13 721	197 736
Erilliskustannukset y ht.	333 297	347 380	680 676	282 837	918 685
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-110 549	268 178	157 630	-176 737	427 614
Maksullisen toiminnan osuus Yhteiskustannukset					
- tukitoimintojen kustannukset	16 816	19 338	36 154	10 298	2 182
- poistot	32 012	36 813	68 825	19 604	4 155
- korot	2 216	2 548	4 764	1 357	-
- muut yhteiskustannukset	255 936	437 274	693 210	153 381	11 849
= osuus yhteiskustannuksista yh- teensä	306 980	495 973	802 953	184 639	18 186
Kokonaiskustannukset yhteensä	640 276	843 353	1 483 629	467 476	936 871
YLIJÄÄMÄ (+)/ALIJÄÄMÄ (-)	-417 528	-227 795	-645 323	-361 376	409 427
Kustannusvastaavuusprosentti	35 %	73 %	57 %	23 %	144 %

Maksullinen toiminta

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu suoritteista, jotka muodostuvat sisäasiainministeriön maksuperustepäätöksen 1 § - 2§ ja 4§:n mukaisesta toiminnasta. Pelastusopistolla on kahdenlaisia liiketaloudellisesti hinnoiteltavia suoritteita: 2§ mukaisia ns. budjettituettuja suoritteita, jotka ovat valtion 60 % kurssipäivän hinnasta subventoimaa koulutusta, sekä 4§:n mukaisia puhtaasti liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavia suoritteita. Molemmista suoriteryhmistä on laadittu omat kustannusvastaavuuslaskelmat. Lisäksi maksulliseen toimintaan kuuluvat julkisoikeudelliset suoritteet (1 §), joille maksuperustepäätöksessä on säädetty kiinteä hinta.

Taulukko 4. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuosina 2005-2007

	Julkisoikeudelliset suoritteet			Liiketaloudellinen toiminta		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
(1000 e)						
TUOTOT						
maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	74	81	106	985	1 032	655
- maksullisen toiminnan muut tuotot	0			96	175	183
Tuotot yhteensä	74	81	106	1 081	1 207	838
KUSTANNUKSET						
maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	1	1	151	107	14
- henkilöstökustannukset	8	9	252	221	277	560
- vuokrat	3	4	4	136	196	2
- palvelujen ostot	8	9	12	189	304	67
- muut erilliskustannukset	5	4	14	89	151	37
Erilliskustannukset yhteensä	25	27	283	786	1 035	680
KÄYTTÖJÄÄMÄ	49	54	-177	295	172	158
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	2	2	10	23	103	36
- poistot	14	32	20	111	244	69
- korot	2	1	1	11	7	5
- muut yhteiskustannukset	162	140	153	285	595	693
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	180	175	184	430	950	803
Kokonaiskustannukset yhteensä	205	202	467	1 216	1 985	1 483
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	-131	-121	-361	-135	-778	-645
Hintatuki				-242	-318	-
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-) HINTATUEN JÄLKEEN	-131	-121	-361	107	-460	-645
Kustannusvastaavuus -%	36	40	23	109	77	57

Budjettituetut liiketaloudelliset suoritteet (2 §)

SM:n asetuksessa Pelastusopiston maksullisista suoritteista kohdassa 2§ mainitaan seuraavaa: ”Pelastusopistolain 36 §:n 2 momentissa tarkoitettuja suoritteita, joista Pelastusopisto perii asiakasmaksuna keskimäärin 40 prosenttia kurssin kuluista, ovat Pelastusopiston harjoitusalueella sovellettuina harjoituksina toteutettavat kurssit, joilla opetetaan pelastuslaitosten ja sopimuspalokuntien miehistöltä vaadittavaa pelastustoiminnan ammattiteknistä osaamista.”

Budjettituetun koulutuksen kustannusperusteiseksi hinnaksi vuonna 2007 tuli 275 euroa. Tähän hintaan on laskettu myös korot ja poistot (34 228 euroa), pääomakustannusten osuuden ollessa täten 15 euroa/koulutettavapäivä. Budjettituettu koulutus oli 417 528 euroa alijäämäistä, mikä on noin 90 000 enemmän mitä maksuperusteasetus edellyttää. Kustannusvastaavuus budjettituetujen suoritteiden osalta vuonna 2007 on täten 35 prosenttia.

Markkinaperusteisesti hinnoiteltavat liiketaloudelliset suoritteet (4 §)

Pelastusopiston liiketaloudellinen toiminta on pääosin täydennyskoulutusta, jonka lisäksi maksullisen toiminnan tuloja saadaan julkaisumyynnistä, majoitus – sekä opetustilojen vuokrauksesta, ja maksullisesta T&K toiminnasta. Vuonna 2007 markkinaperusteisesti hinnoiteltujen suoritteiden myyntitulot olivat 615 558 euroa ja sitä vastaavat kustannukset 843 353 euroa. Toiminta oli siten 227 795 euroa alijäämäistä, kustannusvastaavuuden jäädessä 73 prosenttiin. Liiketaloudellisten suoritteiden alijäämä supistui 35 % edellisvuoteen verrattuna, mutta tavoite 100 prosentin kustannusvastaavuudesta markkinahintaisten liiketaloudellisten suoritteiden osalta jäi edelleen saavuttamatta.

Liiketaloudellisen 4§:n mukaisen täydennyskoulutuksen koulutettavapäivätavoitteen jäädessä tavoitteesta, oli koulutus alhaisen tuotoksen vuoksi suhteellisesti kalliimpaa kuin viime vuonna. Majoitustilojen ja muun vuokrauksen tuotot olivat edellisvuotta suuremmat, mutta julkaisumyynti jäi selkeästi edellisvuotta pienemmäksi.

Liiketaloudellinen toiminta yhteensä

Budjettituetun ja markkinahintaisen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus yhteenlaskettuna on 57 %, alijäämän ollessa 654 232 euroa. Budjettituetun toiminnan osuus alijäämästä on 65 %. Vuoteen 2006 verrattuna alijäämän osuus on 20 % pienempi, mutta kustannusvastaavuus neljä prosenttia alhaisempi. Tämä johtuu osaksi kustannusten noususta koulutustoiminnan osalta, mutta vähintään yhtä paljon siitä ettei toiminnan volyymi eikä tulonmuodostus ollut odotetun kaltaista. Pelastusopistolla on aloitettu toimenpiteet hinnoittelun tarkentamiseksi liiketaloudellisten suoritteiden osalta.

Julkisoikeudelliset suoritteet (1 §)

Liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavien maksullisten suoritteiden lisäksi Pelastusopisto tuottaa valtion maksuperustelain 6 §:ssä tarkoitettuja maksullisia julkisoikeudellisia suoritteita. Nämä suoritteet ovat sisäasiainministeriön maksuperustepäätöksen 1 §:n mukaista koulutusta. Pelastusopisto perii asetuksen perusteella 70 euroa kurssipäivältä, ja näihin kursseihin sisältyy opetuksen ja oppimateriaalin lisäksi majoitus sekä ruokailu.

Eryteisesti opetuksen ja majoituksen kalleuden takia 40 % kustannusvastaavuutta on vaikeaa saavuttaa tilanteessa, jossa 70 euron päivämaksu kattaa ainoastaan majoituksen kustannukset. Vuonna 2007 julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus onkin jäänyt 23 prosenttiin. Ero vuoteen 2006 johtuu pääosin siitä, että edellisenä vuonna kaikkia kustannuksia ei työajanseurannan puutteellisuuden vuoksi vyörytetty julkisoikeudellisille suoritteille.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Pelastusopisto on vuonna 2007 osallistunut lukuisiin yhteisrahoitteisiin hankkeisiin. Itä-Suomen lääninhallituksen myöntämällä ESR - rahoituksella on toiminut mm. turvallisuuden ja siviilikriisinhallinnan alueellinen kehittämishanke ja siviilikriisinhallinnan skenaariohanke. Näiden lisäksi pelastusopiston uuden painesimulaattorin investointimenoihin on saatu EAKR – rahoitusta.

Pelastusopisto on osallistunut lukuisiin yhteisrahoitteisiin tutkimushankkeisiin; mm. Savonia ammattikorkeakoulun hallinnoimaan pelastusalan työntekijöiden työturvallisuutta tarkastelleeseen ESR - hankkeeseen. Tutkimustoimintaan on tullut rahoitusta EU:lta myös mm. EPCIP ja CPEW hankkeisiin osallistumisen kautta. Palosuojelurahasto on niin ikään myöntänyt rahoitusta useisiin tutkimus - ja kehittämistoiminnan hankkeisiin. PSR - rahoitteisissa hankkeissa on pelastusopiston rahoitusosuus pääosin ollut 50 prosenttia.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus on ESR - hankkeiden osalta lähellä 100 %:a, mutta esim. PSR - hankkeiden osalta tämä % - osuus on matalampi pienemmän rahoitusosuuden takia. PSR-hankkeiden osuus koko yhteisrahoitteisen toiminnan rahoituksesta on noin 7 %, joten pelastusopiston oma rahoitusosuus ei suuresti vaikuta kustannusvastaavuuteen.

Vuonna 2007 yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus kiipeää yli sadan prosentin (133 %) siksi, että EAKR - rahoituksella hankittu uusi painesimulaattori on laadultaan investointi, eikä sitä täten ole otettu mukaan kustannusvastaavuuslaskelmalle, jossa investointimenot on korvattu poistoilla. Kyseisen EAKR - hankkeen tuotot puolestaan ovat laskelmalla mukana.

Pelastusopisto 2007
Toimintakertomus

Taulukko 5. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2006-2007

	2006	2007
(1000 e)		
TUOTOT		
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot		
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus		107
- EU:lta saatu rahoitus	62	1 199
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	9	2
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot		39
Tuotot yhteensä	71	1 347
KUSTANNUKSET		
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	10	51
- henkilöstökustannukset	55	532
- vuokrat	1	13
- palvelujen ostot	5	124
- muut erilliskustannukset	5	198
Erilliskustannukset yhteensä	76	918
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-5	428
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista		
- tukitoimintojen kustannukset		2
- poistot		4
- muut yhteiskustannukset		12
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	0	18
Kokonaiskustannukset yhteensä	76	936
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-5	411
Kustannusvastaavuus -%	93	144

4 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tutkinnot ja koulutettavapäivät

Tutkintoja suoritettiin jonkin verran tavoitetta enemmän. Erityisesti palopäällystön koulutusohjelmasta valmistuvien määrä nousi varsin korkeaksi. Tutkintoon johtavan koulutuksen koulutettavapäivien määrä jäi jonkin verran tavoitteesta, mutta pysyi kuitenkin hyvin tasolla, jonne on viime vuosina ylletty.

Koulutettavapäiväkertymän kohdalla näkyy ammatillisen täydennys- ja varautumiskoulutuksen hyvä kysyntä vuonna 2007. Havainnon takaa löytyy luonteva selitys: yhteiskunnan muutosdynamiikka tuottaa yhtenä seuraamuksenaan jatkuvaa osaamisen täydentämiseen sekä häiriötilanteiden hallintaan liittyvää koulutustarvetta.

Taulukko 6. Tutkinnot ja koulutettavapäivät: määrällisten tulosten tavoitteet ja toteutuma

	TOTEUTUMA 2005	TOTEUTUMA 2006	TAVOITE 2007	TOTEUTUMA 2007	EROTUS/ TAVOITE 2007	EROTUS 2007/ 2006
1. TUTKINNOT	238	251	239	247		
- AMK-tutkinnot	36	35	40	46	6	11
- Pelastusopiston tutkinnot	202	216	199	201	2	-15
Pelastajatutkinto	121	128	-	118		
Häke -päivystäjä	41	49	-	48		
Alipäällystötutkinto	40	39	-	35		
2. KOULUTETTAVAPÄIVÄT	99.359	107.447	105.615	104.928	-687	-2.519
2.1 Ammatillinen peruskoulutus	80.873	81.799	85.215	80.641	-4.574	-1.158
2.2 Ammatillinen lisäkoulutus	18.486	25.648	20.400	24.287	3.887	-1.671
- Varautumiskoulutus (1 §)	9.202	16.272	11.000	12.895	1.895	-3.377
, josta pakollista väestönsuojelukoulutusta	2.887	6.049	7.000	5.325	-1.675	-724
- Rajoitetun kelpoisuuden tuottava täydennyskoulutus	1.060	1.090	1.400	1.425	25	335
- Muu täydennyskoulutus, budjettituet- tu	4.109	3.621	2.000	2.327	327	-1.294
- Muu täydennyskoulutus, liiketalou- dellinen	4.115	4.665	4.000	2.676	-1.324	-1.989
Kriisinhallintakeskus		3.245	2.000	4.964	2.964	1.719

4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palaute, hakeneet ja aloituspaikat sekä opiskelun keskeyttäminen

Tutkintopalauteilla mitataan opintonsa päättävien käsityksiä ja arvioita opetussuunnitelmassa määriteltyjen tutkinnon tavoitteiden saavuttamisesta sekä opetuksen ja opiskelun pedagogisesta tasosta. Tulos ylitti tavoitteen selvästi. Erityisesti pelastaja- sekä myös hätäkeskuspäivystäjäkoulutuksen tunnusluvut olivat hyvät.

Sekä täydennyskoulutuksen että varautumiskoulutuksen opiskelijat olivat erittäin tyytyväisiä opetukseen ja opintojen järjestelyihin.

Taulukossa 7 esitetty suhdeluku osoittaa, että Pelastusopisto on hyvin vetovoimainen opiskeluympäristö. Erityisen suosittuja olivat palopäällystön koulutusohjelma sekä hätäkeskuspäivystäjien koulutusohjelma.

Keskeyttäneiden tai lopettaneiden opiskelijoiden määrä on jälleen hyvin pieni. Tulos viestii sen, että opiskelijoidemme suoritusmotivaatio on korkea ja että opinnot päättyvät lähes aina tutkintotodistuksen saamiseen. Ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnoissa opinnot suoritetaan lähes poikkeuksetta tutkintoon asti, palopäällystön koulutusohjelmassa keskeyttämisä tapahtuu jonkin verran enemmän, mutta sielläkin selvästi vähemmän, kuin Savonia-ammattikorkeakoulun muissa koulutusohjelmissa.

Taulukko 7. Laadunhallinta koulutuksessa

	2005 Toteuma	2006 Toteuma	2007 Tavoite	2007 Toteuma
Tutkintopalaute (päättävien kurssien opiskelijoiden kokonaisarviointi asteikolla 1-4), kokonaiskeskiarvo	-	2,86	2,75	3,01
-pelastajan koulutusohjelma, ka.				3,30
-alipäällystön koulutusohjelma, ka.				2,65
-häätäkeskuspäivystäjän koulutusohjelma, ka.				3,09
Täydennyskoulutus palaute (laatuasteikolla 1 – 4)	-	3,21	2,75	3,62
Varautumiskoulutuksen palaute (laatuasteikolla 1 – 4)			2,75	3,39
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaiikat	6,48	6,95	5,0	6,0
Ammatillisen peruskoulutuksen kursien täyttöaste		91,5%	> 95 %	98,5 %
Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelunsa lopettaneet/keskeyttäneet (keskeyttäneet / keskim. opiskelijamäärä)	0,7 %	3,4%	< 3%	1,6%
Tutkinnon opinto-oikeusaikana suorittaneet (ammatillisen peruskoulutus)			>95%	99 %
Tutkinnon opinto-oikeusaikana suorittaneet (päällystökoulutus)			>70%	87%

4.3 Muut tulokset

Pelastusopiston muut tavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2007

* Valmistellaan vuoromestariutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijavalinnan perusteet sekä opetussuunnitelma yhteistyössä Poliisikoulun ja Häätäkeskuslaitoksen kanssa. Lisäksi kootaan muut vuoromestariutkinnon opetuksen aloittamisen vaatimat pedagogiset järjestelyt siten, että opetus voi alkaa tammikuussa 2008.

Työryhmän valmistelemat vuoromestariutkinnon opiskelijavalinnan perusteet sekä opetussuunnitelma valmistuivat elokuussa 2007.

* Tehdään tutkimusohjelmaa tunnetuksi sidosryhmille erityisesti SM:n tutkimuksen koordinaatioryhmän ja palotutkimusraadin asiamiestehtävien kautta.

Tutkimusohjelmaa on esitelty eri tilaisuuksissa ja se on otettu hyvin vastaan ja on jo muodostunut keskeiseksi ohjaavaksi rungoksi tutkimustoimintaa resursoitaessa.

* Kehitetään Kriisinhallintakeskuksen tutkimustoimintaa yhteistyössä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Tavoitteena on kriisinhallintakeskuksen tutkimusohjelman valmistuminen, ensimmäisten tutkimustulosten julkaiseminen ja uusien tutkimusprojektien käynnistäminen.

Kriisinhallintakeskuksen tutkimustoiminnan kehittäminen tapahtui suunnitellusti. Yhteistyö on käynnistetty tai sen käynnistämisestä sovittu Kuopion yliopiston, GTK:n, Tampereen yliopiston Rauhan- ja konfliktitutkimuslaitoksen, MPKK:n ja London School of Economics –yliopiston kanssa. Lisäksi verkottumista on tapahtunut useiden muiden tutkimusta tekevien laitosten tai kansalaisjärjestöjen kanssa. Tutkimusohjelma valmistui vuoden 2007 lopulla ja se on julkaistu suomeksi ja englanniksi. Uudet tutkimusprojektit käynnistyvät tutkimusohjelman mukaisesti. Kriisinhallinnan vaikuttavuuteen liittyvä tutkimus käynnistyi 2007 uutena projektina yhteistyössä CMI:n ja LSE:n kanssa. Vuoden 2007 loppuun mennessä valmistui useamman tutkimuksen käsikirjoitus ja julkaisu tapahtuu vuoden 2008 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Valmistuneet tutkimukset on lueteltu Kriisinhallintakeskuksen vuosikertomuksen 2007 sivulla 19. Osana tutkimustoimintaa voidaan pitää vuonna 2007 julkaistua kahta CMC Finland siviilikriisinhallinnan erikoisjulkaisua.

* Selvitetään mahdollisuuksia kehittää Pelastusopiston Kriisinhallintakeskusta sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan yhteistoiminnan tutkimuksen ja koulutuksen keskuksena.

Kriisinhallintakeskus otti vahvan lähdön sen kehittämiseksi sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan yhteistoiminnan tutkimuksen ja koulutuksen keskuksiksi. Yksi keskuksen tutkijoista keskittyi pelkästään em. tutkimuksen tekoon ja Bosnia-Hertsegovinaan keskittyvän tutkimuksen käsikirjoitus valmistui 2007. Samanaikaisesti vuonna 2007 valmisteltiin ensimmäinen Suomessa järjestetty sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan yhteistoiminnan se-

minaari, joka toteutettiin Kuopiossa elokuussa 2007. Näiden lisäksi käynnistettiin vuoden 2007 aikana yhteistoimintakoulutuksen suunnittelu Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen kanssa. Vuosittain Kriisinhallintakeskuksessa järjestettävä UN COORD – koulutus vahvistaa Keskuksen asemaa sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan koulutuksen ja tutkimuksen keskuksena.

* Toimitetaan siviilikriisinhallintakoulutuksen kurssiohjelmat sisäasiainministeriölle vahvistettavaksi. Sisäasiainministeriö vahvistaa osana kurssiohjelmia myös siviilikriisinhallinnan opetusmateriaalin ja opiskelijavalinnat.

Toteutettu tulossuunnitelman mukaisesti.

* Varmistetaan AMK –opinnäytteiden integrointi tutkimustoiminnan osaksi.

Työ on käynnistynyt ja tavoiteaikataulu on, että syntyvää toimintamallia pilotoidaan keväällä 2008 aikana.

* Laaditaan pelastustoimen harjoitusstrategia ja siinä yhteydessä selvitetään pelastuslaitosten harjoitusalueet Pelastusopiston ja pelastuslaitosten yhteistyönä ottaen huomioon vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintakeskuksia koskeva selvitys.

Harjoitusstrategiatyötä varten perustettiin projekti, johon koottiin ohjausryhmä pelastustoimesta ja keskeisistä sidosryhmistä. On sovittu, että strategiatyö luovutetaan helmikuussa 2008 ja sen pohjalta tehdään harjoitusaluekarttoitus vuoden 2008 aikana.

*Turvaohjeet palokuntien vesisukellukseen tarkistetaan.

Turvaohjeet ovat valmistuneet syksyllä 2007.

* VIRVE:n käytettävyyteen kohdistuvan testaus- ja ohjeistustoiminta käynnistetään.

Toiminta saatiin Pelastusopiston puolesta hyvin käyntiin ja sen myötä pystyttiin vastaamaan kaikkiin vuoden aikana tulleisiin tarpeisiin. Toimintamallista ja periaatteista tuotettiin kuvaukset jatkoa silmälläpitäen.

* Kriisinhallintakeskus järjestää Barents Rescue 2007 harjoituksen yhteistyössä Lapin lääninhallituksen kanssa.

Harjoitus toteutui suunnitelman mukaisesti. Oppimistavoitteiden saavuttamisesta ja projektista on tehty erillinen raportti 15.1.2008. Projektia hoitamaan palkattiin erillinen projektijohtaja 1.1.-30.11.2007.

* Sisäasiainhallinnon strategiseen henkilöstösuunnitelmaan perustuen laaditaan henkilöstösuunnitelma 31.5.2007 mennessä.

Pelastusopiston henkilöstöstrategia on valmistunut kesäkuussa 2007.

* Pelastusopistolla käynnistetään hanke pelastajien urakehityksen linjauksista ja sitä tukevasta koulutusjärjestelmästä sekä hanke pelastustoimen toimintamenetelmien tutkimus- ja kehittämistoiminnan kehittämisestä. Hankkeet toimivat sisäasiainministeriön ohjauksessa osana pelastushenkilöstön työssä jaksamista ja pelastuslaitosten toimintakyvyn turvaamista varten perustamaa hanketta.

Pelastusopiston osalta hankkeet lähtivät käyntiin suunnitelman mukaisesti.

* PRONTO –järjestelmän hyödyntämistä aluepelastuslaitosten toiminnan kehittämisen apuvälineenä kehitetään.

Järjestelmän ohjaustoiminta jämaköityi entisestään ja lisäksi Palosuojelurahaston tuemassa hankkeessa tuotettiin Pronton koulutuspaketti pelastustoimen johtajille ja tietojen kirjaajille. Tätä koulutuspakettia käytetään kevään 2008 aikana alueilla toteutettavissa koulutustilaisuuksissa.

* Avustetaan Oulun lääninhallitusta peruspalvelujen arviointiraportin laadinnassa tuottamalla tilastotietoa ja tilastanalyysiä.

Raportti on valmistunut maaliskuussa 2007.

5 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkilöstömäärä

Taulukko 8. Henkilötyövuodet

Vuosi	HENKILÖTYÖVUODET			
	Opetushenkilöstö	Muu henkilöstö	Yhteensä	%-muutos
2000	57,50	25,97	83,47	1,24
2001	58,31	26,71	85,02	1,86
2002	56,48	28,14	84,62	-0,47
2003	56,84	28,10	84,94	0,38
2004	63,36	29,79	93,15	9,66
2005	68,06	31,22	99,28	6,58
2006	71,15	33,37	104,52	5,27
2007	77,94	44,59	122,53	17,23

Vuonna 2007 opiston henkilöstömäärä lisääntyi edellisvuodesta noin viisitoista prosenttia ja tulossopimuksessa arvioitu henkilöresurssi ylittyi 16 henkilötyövuodella. Tämä johtuu toisaalta Kriisinhallintakeskuksen kasvusta sekä ennakoitua suuremmasta EU:n ja muun ulkopuolisen rahoituksen lisääntymisestä, joka on vaikuttanut tutkimus- ja kehittämissikön projektihenkilöstön määrän voimakkaaseen kasvuun. Koska Kriisinhallintakeskus toimii tulevaisuudessa entistä itsenäisempänä yksikkönä ja sen kasvu jatkuu vielä lähivuosina, ja koska tutkimus- ja kehittämistoiminnan projektirahoituksen ennakoidaan vielä lähitulevaisuudessa kasvavan, raportoidaan jatkossa nämä kaksi toimintaa erikseen. Tämä raportointitavan muutos on jo ennakoitu vuoden 2008 tulossopimuksessa. Opettajien määrän lisäyksen syynä on se, että yhä useampi opettaja osallistuu erilaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin samalla ollen kuitenkin opetushenkilöstöä, ja näille opettajille hankitut sijaiset nostavat opetushenkilöstön määrää. Pelastusopistoon on kohdennettu myös henkilötyövuosisäästötavoitteita, joten tasapainoilu toisaalta säästötavoitteiden ja toisaalta kasvavien toimintojen välillä on haastavaa ja se on huomioitava henkilöstösuunnittelussa.

Pelastusopisto 2007
Toimintakertomus

Taulukko 9. Vakinainen ja määräaikainen henkilöstö 31.12.2007

Vuosi	VAKINAINEN HENKILÖSTÖ					MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ					KAIKKI YHT.
	Opetus	Muut	Yht.	%-muutos	%-osuus	Opetus	Muut	Yht.	%-muutos	%-osuus	
2000	43	24	67	1,52	79,76	14	3	17	-15,00	20,24	84
2001	46	23	69	2,99	83,13	11	3	14	-17,65	16,87	83
2002	45	25	70	1,45	81,40	11	5	16	14,29	18,60	86
2003	51	26	77	10,00	86,52	7	5	12	-25,00	13,48	89
2004	57	24	81	5,19	80,20	11	9	20	66,67	19,80	101
2005	58	25	83	2,47	80,58	13	7	20	0,00	19,42	103
2006	64	25	89	7,23	79,46	10	13	23	15,00	20,54	112
2007	66	32	98	10,11	75,38	12	20	32	39,13	24,62	130

Määräaikaisen henkilöstön osuus opiston henkilökunnasta vaihtelee vuosittain. Määräaikaisten palvelussuhteiden osuus vuoden 2007 lopussa oli yli 24 %. Pelastusopiston henkilöstöpolitiikkaan kuuluu oleellisena osana kannustaa henkilöstöä sekä sisäiseen että ulkoiseen tehtäväkiertoon (ns. työelämään tutustumisjaksot) ja jatko-opiskeluun, minkä vuoksi opistossa tarvitaan vuosittain määräaikaisia virkasuhteita sijaisuuksien hoitamiseen. Lisäksi opiston tutkimustoiminnan volyymin voimakas kasvu on lisännyt määräaikaisia tutkimushankkeita, joissa työn luonne edellyttää pääasiassa määräaikaisia palvelussuhteita. Ulkopuoliseen rahoitukseen perustuvan tutkimustoiminnan ennakoidaan kasvavan myös lähitulevaisuudessa, joten määräaikaisten palvelussuhteiden osuus tulee myös entisestään kasvavan. Myös Kriisinhallintakeskuksen henkilöstöstä on poikkeuksellisen suuri osa määräaikaisessa palvelussuhteessa johtuen siitä, että tutkimustoiminnan henkilöstö on työskennellyt ulkopuolisella rahoituksella.

Taulukko 10. Henkilöstön määrä sukupuolen mukaan 31.12.2007

Vuosi	Miehet			Naiset			Yhteensä		
	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus
2001	69	0,00	83,13	14	-7	16,87	83	-1,19	100,00
2002	71	2,90	82,56	15	7	17,44	86	3,61	100,00
2003	72	1,41	80,90	17	13	19,10	89	3,49	100,00
2004	78	8,33	77,23	23	35	22,77	101	13,48	100,00
2005	81	3,85	78,64	22	-4	21,36	103	1,98	100,00
2006	86	6,17	76,79	26	18	23,21	112	8,74	100,00
2007	93	8,14	71,54	37	42	28,46	130	16,07	100,00

Pelastusopisto 2007
Toimintakertomus

Taulukko 11. Vakituinen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007

Vuosi	Miehet			Naiset			Yhteensä		
	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus
2005	70		82,35	15		17,65	85		100,00
2006	75	2,86	84,27	14	-7	15,73	89	4,71	100,00
2007	77	2,67	78,57	21	50	21,43	98	10,11	100,00

Taulukko 12. Määräaikainen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007

Vuosi	Miehet			Naiset			Yhteensä		
	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus
2005	11		61,11	7		38,89	18		100,00
2006	12	9,09	52,17	11	57,14	47,83	23	27,78	100,00
2007	16	33,33	50,00	16	45,45	50,00	32	39,13	100,00

Taulukko 13. Kokoaikainen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007

Vuosi	Miehet			Naiset			Yhteensä		
	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus
2005	77		77,78	22		22,22	99		100,00
2006	85	10,39	77,98	24	9,09	22,02	109	10,10	100,00
2007	90	5,88	71,43	36	50,00	28,57	126	15,60	100,00

Taulukko 14. Osa-aikainen henkilöstö sukupuolen mukaan 31.12.2007

Vuosi	Miehet			Naiset			Yhteensä		
	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus	lkm	%-muutos	%-osuus
2005	4		80,00	1		20,00	5		100,00
2006	2	-50,00	66,67	1	0	33,33	3	-40,00	100,00
2007	2	0,00	66,67	1	0	33,33	3	0,00	100,00

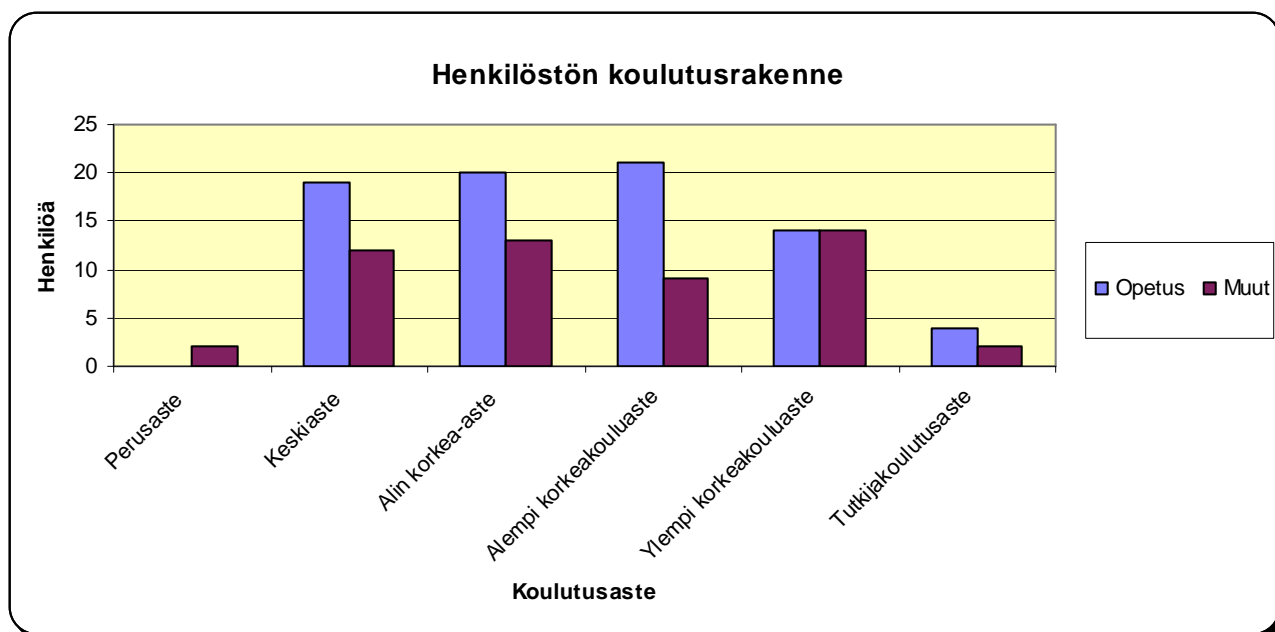
Pelastusopiston varsin miesvaltainen sukupuolijakauma on kehittynyt 2000 -luvulla parempaan suuntaan, kun naisten osuus on noussut jo lähes 30 %:iin. Vuoden 2007 aikana naisten suhteellinen osuus on kasvanut erityisen positiivisesti. Naisia on palkattu opetus- tehtäviin, tutkimus- ja kehittämissuhteisiin, Kriisinhallintakeskukseen sekä johtoon. Määräaikaisissa palvelussuhteissa oli yhtä monta miestä ja naista. Osa-aikaeläkkeellä oli kaksi miestä ja kaksi naista.

Henkilöstörakenne

Taulukko 15. Henkilöstön ikärakenne 31.12.2007

Ikä (v)	VAKITUINEN HENKILÖSTÖ			MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ			KAIKKI YHTEENSÄ			% -jakauma ikä-luokittain
	Opetus	Muut	Yht.	Opetus	Muut	Yht.	Opetus	Muut	Yht.	
15-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00 %
20-24	0	1	1	0			0	1	1	0,77 %
25-29	1		1	1	2	3	2	2	4	3,08 %
30-34	4	3	7	3	6	9	7	9	16	12,31 %
35-39	7	4	11	3	3	6	10	7	17	13,03 %
40-44	19	5	24	4	6	10	23	11	34	26,15 %
45-49	16	4	20	0	2	2	16	6	22	16,92 %
50-54	10	7	17		2	2	10	9	19	14,62 %
55-59	8	5	13	0			8	5	13	10,00 %
60-64	2	2	4	0	0	0	2	2	4	3,08 %
65-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00 %
YHT.	67	31	98	11	21	30	78	52	130	100,00 %
Keski-ikä 2007	45,13	47,35	45,84	41,09	35,86	40,17	44,56	42,71	43,82	
Keski-ikä 2006	45,06	46,04	45,34	40,33	38,50	39,22	44,48	43,33	44,08	
Keski-ikä 2005	45,41	45,40	45,41	38,46	35,71	37,50	44,14	43,28	43,87	
Keski-ikä 2004	44,88	45,58	45,09	38,55	35,44	37,15	43,85	42,82	43,51	
Keski-ikä 2003	45,16	45,77	45,36	35,29	31,40	33,67	43,97	43,45	43,79	

Pelastusopiston koko henkilökunnan keski-ikä on 43,82 vuotta. Vuoden aikana keski-ikä on hieman laskenut, jota voidaan pitää positiivisena ilmiönä. Budjettivaltion henkilöstön keski-ikä vuonna 2006 oli 43,65 vuotta eli Pelastusopiston keski-ikä on edelleen valtion keskiarvoa hieman korkeampi. 2000-luvulla Pelastusopiston keski-ikä on noussut keskimäärin kahdella kuukaudella vuosittain ja vuosi 2007 oli ensimmäinen laskusuuntainen vuosi. Keski-ikää on alentanut varsinkin Kriisinhallintakeskukseen rekrytoidut 25-35 -vuotiaat alan asiantuntijat.

Kaavio 3. Henkilöstön koulutus rakenne

Pelastusopiston henkilökunnasta 49 % on suorittanut vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon. Luku nousi edellisvuodesta yli 10 prosenttiyksiköllä. Koulutustasoa on nostanut mm. Kriisinhallintakeskuksen henkilöstö, joka suurimmaksi osaksi on ylempään korkeakoulututkinnon suorittaneita. Lisäksi Pelastusopiston oma henkilöstö on aktiivisesti kouluttautunut työn ohessa.

Taulukko 16. Koulutustasoindeksi 31.12.2007

Vuosi	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Koulutustasoindeksi	4,88	4,99	5,06	5,09	5,16	5,39
Koulutustasoindeksi, opetushenkilöstö				5,23	5,29	5,42
Koulutustasoindeksi, muu henkilöstö				4,78	4,92	5,35

Pelastusopiston koulutustasoindeksi on 5,39. Opiston henkilöstön koulutustaso on kohonnut viime vuosina varsin nopeasti ja sen ennakoidaan jatkavan hyvää kehitystään. Vuonna 2006 koulutustasoindeksi oli 5,16. Pelastusopiston henkilöstön koulutustaso on 2007 ylittänyt valtion henkilöstön keskiarvon (5,08).

Työhyvinvointi

Taulukko17.Työhyvinvointikyselyjen tulokset

	Pelastus- opisto 2007 (n=93)	Pelastus- opisto 2006 (n=81)	Vertailu- aineisto Tutkimus ja koulutus (n=286)
INDEKSIEN KESKIARVOT*)			
Kiire ja henkinen kuormitus (K22, K23, K40) *)	3,6	3,7	3,5
Vaikutusmahdollisuudet (K27, K28, K29) **)	3,8	3,7	3,7
Esimiestoiminta (K19, K20, K21) **)	3,3	3,2	3,2
Tiedonkulku (K7, K8, K25) **)	3,4	3,4	3,5
Työilmapiiri (K10, K12, K16) **)	3,7	3,4	3,6
Työhön sitoutuminen (K36, K37, K38) **)	4,3	4,2	4,1
Henkinen hyvinvointi (K43, K44, K46) **)	3,4	3,2	3,3
*) Suurempi arvo merkitsee positiivisempaa tulosta, paitsi Kiire ja henkinen kuormitus -indeksissä, joka on käänteinen: pienempi arvo merkitsee positiivisempaa tulosta.			
**) Silloin kun indeksin arvo on alle 3,2, kannattaa aihealueen kehittämiseen kiinnittää erityisesti huomiota.			

Pelastusopistossa vuosittain tehtävän työhyvinvointikyselyn tulokset esitetään yllä olevassa taulukossa indeksien keskiarvoina. Työhyvinvoinnin osa-alueista on eniten parantunut työilmapiiri, ja 0,3 yksikön nousua voidaan pitää erityisen positiivisena. Lisäksi kaikki muutkin osa-alueet ovat hieman parantuneet lukuun ottamatta tiedonkulkua, joka on pysynyt samana. Vuonna 2007 työhyvinvointikyselyn tulosten läpikäyntiä muutettiin siten, että tuloksia käsitellään entistä enemmän yksiköissä ja yksiköt miettivät omasta näkökulmastaan omat kehittämistoimenpiteet. Tämän avulla pyritään entistä paremmin ylläpitämään hyvää vastausaktiiviteettia ja sitouttamaan yksilöt myös kyselyn tulosten analysointiin ja niistä syntyvien toimenpiteiden määrittämiseen ja toteuttamiseen.

Lähtövaihtuvuus

Pelastuspiston lähtövaihtuvuusprosentti vuonna 2007 oli 30 %. Poistumasta (yhteensä 34) valtaosa (17) johtui määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisestä. Lähtövaihtuvuus ilman määräaikaisuuksien päättymisiä on 15,18%.

Poissaolot

Vuonna 2007 opistossa oli sairauspoissaoloja 5,26 työpäivää henkilötyövuotta kohden (yht. 644 työpäiv/v). Vuonna 2006 sairauspoissaolot suhteessa henkilötyövuosiin -tunnusluku oli 6,04. Sairauspoissaolopäivät vähenivät opistossa jonkin verran edellisvuodesta sekä absoluuttisesti että suhteessa henkilötyövuosiin. Positiivinen kehitys johtuu ennen muuta siitä, että pitkiä, yli kahden kuukauden sairauspoissaoloja ei ollut vuonna 2007 ainuttakaan. Opiston kaltaisessa pienehkössä organisaatiossa yksittäiset pitkät sairastumiset vaikuttavat tilastoon hyvin voimakkaasti.

Myös tapaturmasta johtuvien sairauspoissaolojen osalta on kehitys ollut erittäin positiivista. Vuonna 2006 tapaturmista aiheutuneita sairauspoissaoloja ei ollut yhtään päivää ja sama positiivinen lopputulos on vuodelta 2007. Vuonna 2005 tapaturmista johtuneita sairauspoissaoloja oli 23 päivää ja vuonna 2004 niitä oli 96. Valtion henkilöstölle aiheutuu tapaturmista sairauspoissaoloja keskimäärin 0,3 päivää henkilötyövuotta kohden. Tapaturmia sattui opistossa vuonna 2007 kuusi tapausta, mutta niistä ei siis aiheutunut poissaolopäiviä. Tapaturmista yksi sattui työmatkalla, viisi työtehtävissä ja yksi työpaikkaliikunnan aikana. Tulosta voitaneen pitää Pelastusopiston työturvallisuusriskitaso huomioon ottaen erittäin hyvänä.

Koulutus

Taulukko 18. Koulutusta saaneet

	KOULUTUSTA SAANEET								% / työvoimakustannuksista
	Henkilöitä	Koulutetut / henkilöstö (%)	Koulutuspäivät	Pvt / koulutettu	Pvt / henkilötyövuosi	€	€/henkilötyövuosi	€ koulutettu	
2000	80	95,84	496	6,20	5,94	59.230	710	740	1,8
2001	71	83,51	462	6,51	5,43	56.262	662	792	1,7
2002	66	78,00	395	5,98	4,67	61.379	725	930	1,8
2003	57	67,11	255	4,47	3,00	40.328	475	708	1,1
2004	80	85,88	396	4,95	4,25	58.547	629	732	1,4
2005	74	79,44	570	7,70	6,12	76.418	820	1.033	1,8
2006	77	73,67	544	7,06	5,20	92.869	889	1.206	1,9
2007	92	75,08	539	5,86	4,40	218 873	1786	2.374	3,2

Henkilöstökoulutuksen määrä väheni hieman edellisvuodesta. Henkilöstökoulutuksessa olleiden määrä suhteessa henkilötyövuosiin oli opistossa 75 % ja koulutuspäiviä suhteessa henkilötyövuosiin kertyi 4,40 päivää. Nämä tunnusluvut ovat valtion keskiarvotaso. Vuodesta 2007 lähtien Pelastusopiston henkilöstökoulutuksen menot raportoidaan palkkamenoineen. Henkilöstökoulutuksen kokonaismenot olivat 218 873 €. Vuonna 2007 on koulutuksessa käynyt enemmän henkilöstöä mutta koulutusajat ovat lyhentyneet. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että Pelastusopisto panostaa rahallisesti henkilöstökoulutukseen huomattavasti valtion keskiarvoa enemmän, kuten jatkuvasti kehittymään pyrkivän oppilaitoksen pitää tehdä. Työajalla tapahtuvan koulutuksen lisäksi henkilökunta on osallistunut jatko- ja täydennyskoulutukseen myös työajan ulkopuolella. Vuoden 2008 painopistealueina on Pelastusopiston mm. osaamisen hallinnan kehittäminen ja osaamiskartoituksen laatiminen. Tämän tavoitteena on tehostaa entisestään osaamisen strategista kehittämistä ja kohdentaa henkilöstökoulutusta paitsi ajankohtaiseen koulutukseen myös pitkäjänteisempään ja samalla Pelastusopiston tulevaisuutta tukevaan osaamisen kehittämiseen ja –ennakointiin.

6 TILINPÄÄTÖSANALYYSI (TALOUSARVION TOTEUTUMINEN)

6.1 Rahoituksen ja talousarvion toteutumisen analyysi

Määräraahakehys

Taulukko 6. Määrärahojen toteutuma ja kehys

	Tulossopimuksen mukainen kehys v:lle 2007*	Toteutuma v. 2007	Erotus kehys/ Toteutuma v. 2007	Toteutuma v. 2006
Bruttomenot	14.895.000	18.212.382	+ 3.317.382	15.050.490
Bruttotulot	3.349.000	4.568.108	+ 1.219.108	4.422.676
Nettomenot	11.546.000	10.955.047	-590.954	10.627.814

* Luvuissa on mukana siviilikriisinhallinnan toimintamenot

Bruttomenot

Viraston vuoden 2007 bruttorahoitus muodostui seuraavasti:

1. Vuodelle 2007 myönnetyt määrärahat toimintamenoihin:

26.80.21.1 Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	10.976.000,00
26.01.21.5 Siviilikriisinhallinnan toimintamenot	570.000,00
	<u>11.546.000,00</u>

2. SM:n erilliset määrärahan myöntöpäätökset momenteittain vuodelle 2007:

26.80.21.1

29.10.2007	Määräraha ylimääräisten häkekurssien järjestämiseen	200.000,00
16.11.2007	IV LTA:n mukainen määräraha ves-korotuksiin	41.400,00

241.400,00

26.80.21.4

26.02.2007	Harjoitusstrategiaprojekti	16.700,00
05.04.2007	Barents Rescue 2007 harjoitus	60.000,00
15.08.2007	Työkykyhanke	64.000,00
29.06.2007	Lisämääräraha kv-koulutuksen kustannuksiin	10.000,00
27.11.2007	Lisämääräraha kv-koulutuksen kustannuksiin	10.000,00

160.700,00

26.80.22

05.04.2007	Barents Rescue 2007 harjoitus	90.000,00
11.06.2007	Uusimaa 2008 harjoitus	11.638,00
21.12.2007	Lisämääräraha Barents Rescue harjoituksen kuluihin	80.000,00

181.638,00

26.01.21.5

18.04.2007	Lisämääräraha Human Security Training ohjelmaan	20.000,00
05.11.2007	Lisämääräraha kriisinhallintakeskuksen menoihin	60.000,00

80.000,00

Erillispäätökset yhteensä

663.738,00

3. Vuodelta 2006 vuodelle 2007 siirtynyt määräraha oli

2.689.226,01

4. Vuoden 2006 toteutuneet tulot

4.568.108,00

Bruttorahoitus

19.467.072,00

Vuoden 2007 bruttomenot olivat 18.212.382 euroa.

Bruttotulot

Bruttotulot (= 4 568 108 euroa) toteutuivat 36 % (= 1 219 108 euroa) asetettua tavoitetta suurempina (= 3 349 000 euroa).

Bruttotulot muodostuivat seuraavasti:

Maksullisen toiminnan tuotot	778 433
Vuokratulot	178 101
AMK-tuotot	1 912 404
Kaluston myyntituotot	135 871
Muut tuotot	<u>1 563 300</u>
Yhteensä	4 568 108

Maksullisen toiminnan tuotoista koulutuksen kurssitulot olivat 673 931 euroa, joka on 34 % vähemmän kuin edellisvuonna. Pääosin kurssimajoituksesta saaduista vuokratulot puolestaan lisääntyivät jonkin verran viime vuonna. Yksi merkittävimmistä tuloeristä on Savonia ammattikorkeakoulun kautta saatu opetusministeriön osuus päällystökoulutuksen ammattikorkeakoulututkinnon rahoitukseen, joka vuonna 2007 oli 1 912 404 euroa. Muihin tuloihin sisältyvät yhteistoiminnan tuotot ovat erityisesti ESR ja EAKR hankkeiden myötä muodostunut merkittäväksi erillisrahoituksen kanavaksi. Muihin tuottoihin sisältyy myös TE-keskukselta ja Häätäkeskuslaitokselta saatu rahoitus hätäkeskuspäivystäjäkoulutukseen järjestämiseen yhteensä 161 990 euroa.

Nettomenot

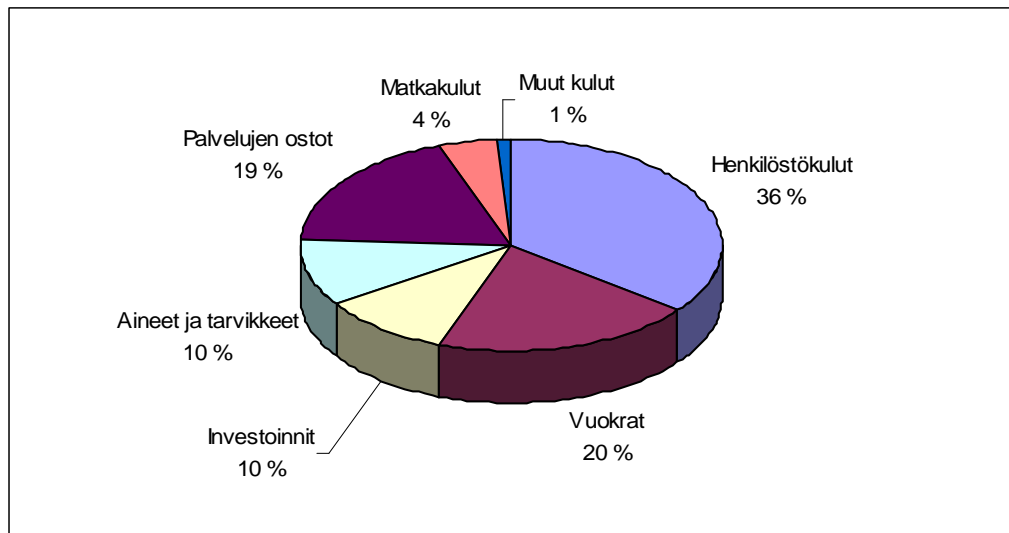
Nettomenot olivat 10.995,047,00 euroa eli ne toteutuivat 590.954,00 euroa annettua kehystä pienempinä.

Menojakauma 2007 (€)

Henkilöstökulut	6 490 653
-----------------	-----------

Pelastusopisto 2007
Toimintakertomus

Vuokrat	3 617 333
Aineet ja tarvikkeet	1 864 541
Palvelujen ostot	3 409 487
Muut kulut	206 053
Matkakulut	801 208
<u>Investointien hankintamenot</u>	<u>1 823 107</u>
Yhteensä	18 212 382

Kaavio 4. Menojakauma

Edellä kuvattu Pelastusopiston menojakauma kertoo paljon toiminnan luonteesta. Pelastusalan koulutus on käytännönläheistä ja vaatii paljon tiloja (mm. erillinen harjoitusalue), runsaasti ajoneuvo- ja muuta kalustoa sekä simulointilaitteistoja. Tästä johtuen vuokrien ja hankintojen suhteellinen osuus muodostuu suuremmaksi ja palkkausmenojen osuus pienemmäksi kuin yleensä oppilaitoksissa. Opiston tukipalveluista varsin merkittävä osuus on ulkoistettu, mikä näkyy menojakaumassa palvelujen ostojen ja henkilöstökulujen suhteessa.

Pelastusopiston bruttomenot olivat vuonna 2007 yli kolme miljoonaa euroa (21 %) edellisvuotta suuremmat. Varsinaisen koulustoiminnan menojen kasvu rahoitettiin pääasiassa edellisvuodelta siirtyneen määrärahan (2,7 miljoonaa euroa) turvin. Vuonna 2007 investoitiin 1,4 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Investointeja sekä koneiden ja laitteiden hankintamenoja kasvattivat mm. Pelastusopistolla kesällä 2007 toteutettu keittiön laajennusprojekti, jonka lisäksi mm. kaluston korvausinvestointeja siirtyi vuodelle 2007 jonkin verran edelliseltä vuodelta. Palvelujen ostot kasvoivat myös sel-

västi (10 %) edelliseen vuoteen verrattuna koulutus - ja asiantuntijapalveluiden ostojen lisääntymisen myötä. Eräinä muina yksittäisinä syinä menojen kasvuun ovat mm. kriisinhallintakeskuksen toiminnan käynnistyminen ja runsas erillishankkeiden määrä. Bruttomenojen merkittävä kasvu rahoitettiin kriisinhallintakeskuksen osalta valtion talousarviossa tähän toimintaan myönnettyllä määrärahalla, kun taas erillishankkeiden rahoituslähteitä olivat muun muassa Euroopan sosiaalirahasto, Euroopan aluekehittämisrahasto, sekä palosuojelurahasto. EU - hankkeiden osalta rahoituksen myöntäjänä ja hankkeiden valvojana toimi Itä-Suomen lääninhallitus.

Henkilöstökulut koko talon osalta ovat nousseet selvästi (23 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtuu suurelta osin erillisrahoituksella toteutettavien projekteihin palkatun määräaikaisen henkilökunnan lisääntymisellä. Pelastusopiston talousarvion ulkopuolisella rahoituksella toteuttamat hankkeet tulevat lähitulevaisuudessakin pysymään yhtenä osana toimintaa perustehtävien ohella.

7 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Pelastusopiston sisäinen valvonta perustuu sisäasiainministeriö-tiliviraston taloussääntöön sekä sitä tarkentavaan Pelastusopiston talousohjeeseen sekä opiston hankinta-, materiaali- ja kalustosääntöihin. Sääntöjen ja ohjeiden keskeisenä tehtävänä toiminnan ohjauksen lisäksi on opiston sisäisen valvonnan organisointi ja vastuuttaminen. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa

- opiston talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus
- opiston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaaminen
- oikeiden ja riittävien tietojen saanti opiston taloudesta ja toiminnasta

Toiminnan tuloksellisuuden seuranta ja analysointi on toteutettu siten, että tulossopimuksen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisin väliajoin johtoryhmässä. Opiston johto ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että menetyksiltä vältytään ja seuraavat sekä varmistavat, että suunnitelmat ja toimenpideohjeet menestysten välttämiseksi ovat ajan tasalla ja niitä noudatetaan.

Pelastusopiston laatujärjestelmän mukaisessa perehdyttämisessä sisäisen valvonnan osalta ohjeistetaan muun muassa virkapuhelinten, ajoneuvojen ja taksien käyttöä sekä perehdytetään henkilökuntaa yleisimpiin säädöksiin ja määräyksiin kuten esimerkiksi virkamiesten sivutoimikäytäntöihin ja matkustussääntöön. Sisäinen valvonta Pelastusopistossa on osa johtamista ja sisäinen tarkkailu kuuluu toimintojen vastuuhenkilöiden tehtäviin. Erillistä sisäisen tarkastajan virkaa ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi perustaa noin sadan henkilön organisaatioon.

Pelastusopiston sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä arvioitiin sisäasiainministeriön ohjeiden mukaisesti tammikuussa 2008. Arviointi toteutettiin opistossa siten, että arviointikyselylomakkeeseen vastasivat opistossa rehtori, henkilöstöpäällikkö ja taloussuunnittelija, jonka jälkeen vastauksista laskettiin keskiarvot.

Suoritetun itsearvioinnin perusteella voidaan todeta, että organisaation sisäiset ohjeet, toimintatavat ja vastuut ovat melko hyvin määritelty. Myöskään sisäisen valvonnan yleisissä menettelytavoissa ei havaittu suuria puutteita. Sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen osalta kehittämismahdollisuuksia nähtiin valvonnan ja tarkastustoiminnan nykyistä vieläkin selkeämmässä vastuuttamisessa ja toiminnan järjestelmällisyydessä sekä yksiköiden välisten tavoitteiden yhtenäisemmässä toteutumisessa. Kyselyn perusteella nähtiin parannusalueita myös laillisuusvalvonnan ohjeistuksessa ja suunnitelmallisuudessa. Riskienhallinnan osalta opistossa nähtiin myös kehitettävää. Riskien kartoittamis-, arviointi- ja hallintamenettelyt eivät opistossa tämän kyselyn perusteella pääsääntöisesti ole vielä riittävän suunnitelmallisia ja järjestelmällisiä. Työturvallisuuden riskienhallinta sai muita riskienhallinnan osa-alueita paremmat arviot.

Arviointi- ja vahvistuslausuma:

Olen arvioinut täyttääkö Pelastusopiston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet ja todennut, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat olennaisilta osiltaan riittäviä ja täyttävät niille asetetut tavoitteet. Pelastusopiston sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on arvioitu edellä tässä kappaleessa kuvatulla tavalla. Tehdyn arvioinnin perusteella voidaan todeta, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta Pelastusopistossa ei sisällä olennaisia puutteita.

Rehtori   Reijo Tolppi

8 ALLEKIRJOITUS

Toimintakertomus on hyväksytty.

Kuopiossa 8. päivänä helmikuuta 2008

Rehtori

Reijo Tolppi